

ВНЕСОК В СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ ПОЛА РОМЕРА

Сучасна економіка має тенденцію до досить швидкого розвитку та розширення своїх можливостей. Вагомий внесок у економіку сучасного світу вніс лауреат Нобелівської премії у галузі економіки у 2018 році Пол Ромер.

Пол Майкл Ромер – американський економіст. Лауреат премії Ректенвальда 2002 року та Нобелівської премії з економіки 2018 року спільно з Вільямом Нордгаузом. Син колишнього губернатора штату Колорадо Роя Ромера. Бакалавр математики (1977) та доктор філософії (1983) у галузі економіки Чиказького університету. Професор Стенфордського університету, потім Нью-Йоркського університету. Директор Інституту управління міським господарством Меррона при Нью-Йоркському університеті. Науковий співробітник Національного бюро економічних досліджень. У 2016-2018 роках – шеф-економіст Світового банку [1].

Ромер отримав Нобелівську премію за те, що пояснив роль технологічних досягнень у розвитку економіки. Традиційна економіка розглядає, як головні фактори виробництва лише працю та капітал, то Ромер додає третій, на його думку, досить важливий фактор – технологію.

Домінуюча на той час модель зростання Слоу, також відзначена Нобелівською премією, пояснює багато особливостей економічного зростання, але на думку Ромера вона є не досконалою. Модель Слоу зазначає, що бідні країни повинні швидко економічно розвиватися та наздоганяти багаті країни, що не відбувається насправді. Для забезпечення стійкого довгострокового економічного зростання, у моделі зазначається, що праця, з часом, повинна ставати продуктивнішою, завдяки розвитку нових технологій, але з різним темпом для кожної країни. Модель економічного зростання Слоу не пояснює цих тенденцій, розвиток нових технологій надходить екзогенно, ніби з «чорної скриньки».

Головним досягненням Ромера є саме відкриття цієї «чорної скриньки». Лауреат пояснює, що розвиток нових технологій для вдосконалення виробництва, створюються у ринковій економіці. Ромер стверджує, що компанії та самі ж держави могли сприяти розвитку технологічних інновацій, інвестуючи кошти в нові інноваційні проекти, дослідження та розробки.

Висновок, який зробив Ромер, полягає в тому, що економіка країни, яка має людський ресурс та розвинутою наукою, у подальшому своєму розвитку має кращі шанси для ефективного економічного зростання ніж та країна, яка цього не має.

З моделі Ромер випливає, що якщо одна фірма знаходить новий шлях для просування, то іншим набагато легше цьому навчитися. «Предмети зберігають сталу вартість за одиницю продукції, тоді як ідеї мають величезну вартість за першу одиницю продукції і практично нульову – за кожну наступну одиницю», – говорить Ромер [2].

Ромер пояснює, що про товар потрібно думати, використовуючи два виміри. У першому вимірі фізичний і людський капітал є товарами, що конкурують. Якщо на одному заводі використовується конкретна машина або навчений інженер, інженер або верстат не можуть використовуватися іншим заводом. З іншого боку, ідеї не є конкуруючими товарами: одна людина або фірма, які використовують цю ідею, не в змозі перешкодити іншим користуватися нею ж. У другому вимірі ці товари можуть підлягати вилученню, якщо інститути або закони дозволяють запобігти їх використанню. Для деяких ідей, таких як результати фундаментальних досліджень, подібна ситуація практично або повністю неможлива.

Однак для деяких ідей користувачі можуть бути виключені з допомогою технічних засобів (наприклад, шифрування) або патентних законів. Проривна стаття Ромера показала, як суперництво і виключення ідей визначають економічне зростання [3]. Лауреат не є автором ендогенної ідеї економічного зростання. Ромер лише вніс свої погляди та допрацював ідею іншого відомого економіста Кеннета Ерроу, тому модель яка має назву «Learning by doing» має назву в честь обох економістів.

Ромер змінив підхід до розуміння сучасної макроекономіки, запропонувавши принципово новий спосіб моделювання розвитку економічних процесів. Він запровадив новий важливий фактор виробництва – технологія. Ромер запропонував інший погляд на моделювання економічних процесів і його погляд виявився дуже ефективним. Він дозволив зрозуміти, чому деякі країни ефективно економічно зростають, а деякі зовсім не розвиваються, а також пояснити від чого залежить принцип підвищення продуктивності праці та, що на неї впливає.

Отже, Ромер зробив вагомий внесок у розвиток економічного зростання країн у сучасному світі. Він зміг обґрунтувати та пояснити процеси економічного зростання та вказати на шляхи їх зміни.

Література

1. *Вільна енциклопедія [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>*
2. *Новини фінансів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news>*
3. *Розвиток економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.112.ua/statji/intehruuuchy-v-ekonomiku-znannia-i-klimat-za-shcho-daly-nobelivsku-premiiu-z-ekonomiky-u-2018-rotsi-465229.html>*